

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 316

חיי שרה | עיקר מצות האמונה - בימי החושך והסבל - ואמונתך בלילות

מסי לרות ארץ הנפש

שביבי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 חסרון באשת חיל .....
- 2 מושל חכם בעיניו .....
- 4 ויהיו חיי שרה .....
- 6 אלה תולדות שרה .....
- 9 המלחמה עם הנחש .....
- 12 מלחמה חסרת סיכוי! .....
- 13 צרה ושמה הגרי! .....
- 17 מעמד שינוי השם .....
- 19 גרש את בן האמה! .....
- 21 חיים בעולם בטוח? .....
- 24 סוד השמחה! .....
- 25 שבת סוד האמונה .....
- 27 העולה מן האמור להלכה ולמעשה .....

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

התנסות והתפתח ספרי מודיע ודבני דרכי יודים נייסאל אברג'ל זיע"א

8771301 345 נתיבות ת.ד 666 הקציר 08-37-40-200/*2910

office@h-l.org.il 077-223-1130

www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ

08-649-9859 054-26-380-26

קו 'המאיר לארץ' לקבלת דגש של אורי

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פרשת חיי שרה

חסרון באשת חיל...

המזמור הזה של אשת חיל. ואני שואל אותך: האם אתה יודע על מי הוא חיבר את זה?

לא. אני לא יודע' - השיב.

והרב אמר לו: ששלמה המלך חיבר את זה על אמא שלו, בת שבע. ולכן הציע לו שגם הוא ישיר 'אשת חיל' ויכוין במילים 'אשת חיל' על אמא שלו.

הבעל הסכים.

לאחר מכן פנה הרב לאשה ואמר לה ששוחח עם בעלה והוא הסכים לומר.

לאחר שבועיים ראה הרב שוב את הבעל בפתח בית הדין. הבעל ניגש אליו ואמר: מאז שהתחלתי לומר אשת חיל, אשתי מאירה לי פנים, ואני מרגיש שהיא אשת חיל, האם אני יכול לכוין עליה?

השיב לו הרב: תכוין עליה וגם על אמא שלך...¹

לבית דינו של הגה"ק הרב מרדכי אליהו זיע"א הגיעו פעם זוג וביקשו להתגרש! **'מה** קרה? - שאל הרב.

והבעל השיב: 'אשתי זרקה עלי צלחת מלוכלכת'.

והאשה סיפרה עם דמעות: 'בתחילת הנישואין היה בעלי אומר בליל שבת את המזמור 'אשת חיל', אך כעבור תקופה הוא הפסיק לומר. וכששאלתי אותו למה? הוא הסביר שאני לא אשת חיל, ולכן הוא לא יכול לשקר! והשבת, השבת הרגשתי שאני מתפוצצת, וזרקתי עליו צלחת'...

מצחו של הרב מרדכי אליהו נחרש קמטים, ולאחר מחשבה ביקש מהם שיבואו מחר להמשך הדיון.

למחרת, כשהגיעו, ביקש הרב לשוחח עם הבעל ביחידות. וכך הוא אמר: 'בטח אתה יודע ששלמה המלך (שהיה נשוי לכמה נשים) הוא שחיבר את

מעין החכמה

1. **אביהם** של ישראל (חלק ג - עמוד 25).

2 מסילות אל הנפש

פרשת חיי שרה - מושל חכם בעיניו

והסיפור הזה מעורר מחשבה, הפרק 'אשת חיל'...? ² ונביא סיפור מדוע נהגו לומר בליל שבת את נוסף...

מושל חכם בעיניו...

עצמו מאחורי סורג ובריח! בעוד עשרים ותשעה יום ינעלו שערי המוסד!

נבוכים, עלו לביתו של רב העיר, הגה"ק רבי חיים מברסק. סוף העולם, מושל שאין לשחדו. מה עושים?

שמע, ופטרם: 'הניחו זאת לי. רק זאת גלו לי, כמה מוכנים הייתם להציע כשחודד?'
'אלף רובלים', ענו.

'מוסכם', הגיב.

תמהו, והלכו.

הרב שלח לומר למושל שהוא חפץ לשוחח עמו. המושל השיב

סיפר הגה"ק הרב יעקב גלינסקי זיע"א, (והגדת, בראשית - עמוד 287), וז"ל:

לעיר בריסק שבליטא הגיע מושל חדש. אחת מפעולותיו הראשונות, לצוות על סגירת התלמוד תורה העירוני בתוך שלשים יום. תואנות לא חסרו: הכיתות קטנות דחוסות וצפופות, כן ירבו. המלמדים חסרי הכשרה, אין חצר משחקים, ממש צער בעלי חיים...

נו, הרמז הובן. העסקנים עלו ללשכתו, וביררו בכמה אפשר לסגור ענין. להפתעתם סמר שפמו והוא קם מלוא קומתו. הצהיר בחומרא: 'אם אשמע ולו ברמז נסיון לשוחד, ימצא המציע את

מעין החכמה

וגם השבעה שמות המנהיגים את העולמות עולים בגימטריא 687.

השמות הם: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, קס"א, קמ"ג, קנ"א.

ללמדך שרק מי שנוהג באנושיות עם אשתו יזכה להשראת השכינה.

וביתר ביאור:

'כסף' - זה דמי כסף. 'שטר' - זה פתקי ההערכה. ו'ביאה' - זה להגיע לבית כשצריכים לכך.

2. בשיחה שמסר הגה"צ הרב שלמה לווינשטיין שליט"א (ומתוק האור, שמות ב - עמוד שמז), אמר כך:

צריך לדעת שאי אפשר לזכות להשראת השכינה, ולקשר עם הקב"ה, בלי שלום בית!

וסוד זה רמזו לנו חז"ל בתחילת מסכת קידושין (ב): 'האשה מתקדשת בכסף שטר וביאה', והנה 'כסף שטר ביאה' עולים בגימטריא 687.

הפתוחים וגבותיו נזקפו בפקפוק. הרב הסכים עמו: 'אני מבין את כבודו. גם אני הייתי מפקפק. אבל כבודו לא הכיר את סְבֵתִי. צדקת היתה, מנוחתה עדן'.

המושל התקשה לשלוט בַּעֲוֹיֹת החיוך שְׁעוֹתָה את שפתיו, אבל הרב היה נחרץ: 'כבודו אינו מאמין, ניחא. אני מוכן להתערב עמו שהיום, עד שקיעת החמה, יתקדרו השמים בעבים וירדו מטרות עזים. אלף רובלים שלי מול עשרה רובלים שלכם!'

המושל משך בכתפיו וניגש אל החלון. גהר החוצה, אין רמז לענן. רוח לוחטת הוטחה בפניו. 'מוסכם', אמר. מוזר. כולם דוקא היללו את הרב, אמרו שהוא פיקח מופלג. לך תדע...

'ועכשיו', אמר הרב, 'בענין שלשמו באתי'.

'אם באתם לדבר אודות התלמוד תורה, אין על מה לדבר. כלה ונחרצה, יש לכם עוד עשרים ושמונה ימים!'

הרב נאנח: 'שיערתִי שזו תהיה התשובה, אבל מחובתי להשתדל עבור חינוכם הנאות של צאצאינו בדרך התורה'. קם וליפף את הצעיף, עטה את המעיל, לבש את הַכְּסִיּוֹת, חבש את מצנפת הַפְּרָוּה ונטל את המטריה. מגפיו הכבדים נקשו על לוחי הרצפה. המושל גיחך. כל היום

שישמח להכירו. זימנו למחרת, בעשר בבוקר.

היה זה יום קיץ לוהט. בעשר בבוקר הודיע משרת המושל: 'הרב היהודי הגיע'. 'שיכנס'.

המושל קם לקדם את פני הרב, והוכה בתהדמה: הרב הגיע חבוש בכובע הַפְּרָוּה ועוטה אדרת פְּרָוּה. חלץ את כפפת הַפְּרָוּה כדי ללחוץ את יד המושל המושטת והניח את המטריה בפנינת החדר. נחלץ ממעיל הַפְּרָוּה והסיר את צעיף הצמר העבה. הוריד את המצנפת הכבדה ונשאר בכיפת הקטיפה. הזיעה ניגרה ממנו פלגים פלגים.

המושל היה המום. גישש בעדינות: 'זה לבוש השרד של הרבנים?'

'לא!' הזדעזע הרב. 'ללכת בקיץ בלבוש כזה, הלא ישימו עצמם לצחוק!'

המילים נעתקו מפי המושל.

הרב חייך: 'אני מבין, אבל אגלה לכבודו סוד. היתה לי סבתא צדקת, נוחה עדן. התגלתה בחלומי והזהירה, שהיום ירד גשם סוחף, ויהיה קור נורא. הואיל וקבעתי לצאת מביתי, לא הסתכנתי. התלבשתי בהתאם'.

המושל העיף מבט בשמי התכלת הניבטים בעד החלונות

את עשרת הרובלים. אני הפסדתי, ועלי לשלם!

מה שנכון נכון. הרב מנה אלף רובלים. והמושל טמנם בכיסו: 'בפעם הבאה, תקחו את המעיל הכבד ביד', הציע.

'על' כל אדם להפיק לקחים ממאורעות החיים, הסכים הרב. 'אבל בקשה אחת לי, הניחו לתלמוד תורה', ויצא.

המושל התיישב בתהדמה, מישש את תכריך השטרות שבכיסו. צדקו איפוא האומרים, שהרב פיקח מופלג.

והתלמוד תורה נותר על מקומו!

ללמדך, שצריך לדעת לא רק כמה לתת, אלא גם איך לתת...

והסיפור הזה מעורר השתאות. 'מה עבר על המושל?'

ולפני שנשיב, נלמד את פרשת השבוע...

עמד בחלון, עד שרובבות כוכבים נצנצו ברקיע החשוך, נטול העננים. הסבתא הצדקת תעתעה איפוא ברב. ללמדך, שהפקחים באנשים עלולים להשתטות.

למחרת, בעשר בבוקר, הודיע משרת המושל: 'הרב היהודי הגיע'.

קם לקראתו והנה הוא בגלימת משי קלה וכובע מצחיה. ללא צעיף וכסיוט, מגפים ואדרת שיער. 'ובכן', קידם פניו, 'הסבתא אכזבה?'

'קורה', משך הרב בכתיפיו בהשלמה, 'מכל מקום, לא נטלתי סיכון. אילו היכרתם אותה, הייתם מבינים. באתי לשלם את דמי ההתערבות'.

'חלילה!' מחה המושל, 'זה לא היה ברצינות!'

והרב השיב ברצינות: 'אילו הייתם מפסידים, הייתם שולחים לי

ויהיו חיי שרה

אברהם אבינו, וכמו שנאמר: "ואלה ימי שני חיי אברהם אשר חי מאת שנה ושבעים שנה וחמש שנים" (שם כה, ז).

וכשמתבוננים בשני הפסוקים הללו רואים הבדל, שאצל

שרה הסתיים הפסוק במילים: 'שני חיי שרה', ואילו אצל אברהם זה לא נאמר.

פרשת השבוע מתחילה בציון שנות חייה (בעולם הזה) של שרה אמנו. וכמו שנאמר: "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה" (בראשית כג, א).

ולקראת סוף הפרשה מציינת התורה את שנות חייו של בעלה,

מסילות אל הנפש

פרשת חיי שרה - ויהיו חיי שרה

ונרחיב עוד במעלתה של שרה אמנו:
כתב הגה"ק רבי יעקב יולס זיע"א,
זתו"ד:⁵

כתב רבינו המגלה עמוקות (פרשת
ואתחנן - אופן צד), 'שרה' ראשי
תיבות: שלשה רגלי המרכבה.

והנה נודע ששלשה רגלי המרכבה הם:
אברהם יצחק ויעקב. **ושרה**
אמנו היתה כלולה מכולן!

ודבר זה רמוז בתורה הקדושה:

כאשר באו המלאכים לאברהם אבינו,
נאמר: "ויאמרו אליו איה שרה
אשתך ויאמר הנה באוהל" (בראשית יח, ט).

ועל המילה 'אליו' ישנן שלש נקודות, על
כל אות נקודה (חוץ מהאות ל').

ומכאן למדו חז"ל (רש"י כאן): 'שני חיי
שרה' - כולן שוים לטובה.

והדבר פלא, וכי אצל אברהם זה לא
היה כך?

ועוד הקשו המפרשים, מדוע לא חיתה
שרה גם כן 175 שנה, כבעלה
אברהם? מדוע היה ביניהם הפרש של
48 שנה (שהרי 175 פחות 127 שוה 48)?

ומצאנו להגה"ק רבי עקיבא איגר זיע"א
שביאר כך:³ כידוע, רק כשהיה
אברהם אבינו בן 48 שנה זכה להכיר את
בוראו הכרה אמיתית. לעומת זאת,
אשתו, שרה אמנו זכתה לכך מעת לידתה.

ומכיון שעיקר החיים הם הכרת
הבורא, יוצא לנו ששניהם חיו
אותו מספר שנים בדיוק!⁴

מעין החכמה

אברם שרי, ושם אשת נחור מלכה" (שם
פסוק כט).

וצריך להבין מדוע אברהם הבכור התחתן
עם שרה הצעירה, ואילו נחור הקטן
התחתן עם מלכה הבכורה?

אלא כאמור ששרה מעת לידתה זכתה
להכיר את בוראה, ולכן אברהם
התעלם מכל הדברים הצדדיים (שהיא קטנה
וכו') ונדבק בקדושתה.

ובהמשך השיחה הדברים יחודדו עוד.

5. קהלת יעקב (ערך שרה - אות ז).

3. דרושי וחידושי רבי עקיבא איגר על
התורה (בראשית כג, א).

4. ובדרך אגב, בזה יבואר עוד פסוק תמוה
בסוף פרשת נח, וזה הוא: "ויחי
תרם שבעים שנה ויולד את אברם את נחור
ואת הרן" (בראשית יא, כו), ומבואר שתרם
הוליד שלשה בנים, והם: אברהם הבכור,
נחור הסנדויץ', והרן הקטן.

ובפסוק שבהמשך נאמר, שהרן ילד שתי
בנות, הבכורה מלכה, והקטנה
יסכה [שזה שמה השני של שרה], ונאמר:
"ויקה אברם ונחור להם נשים שם אשת

ועתה מובן מדוע רק אצל שרה נאמר שכל שנותיה היו שוים לטובה, שכל חייה היו חטיבה אחת של הכרת וידיעת ה'.

וזה פירוש אחד. אך לרוצה לתקן את נפשו יש כאן פנינה עמוקה יותר... ולפני שנתחיל נסכם בקיצור את חייה של שרה אמנו...

והטעם שיש נקודות על האותיות אי"ו, כי הם ראשי תיבות: אברהם יצחק ויעקב.

ולכן הם שאלו את אברהם: 'איה שרה אשתך', **כי הוא נכלל בה**, ואברהם כולל גם כן ג' אבות, כי הוא סוד: 'יומא דאזיל עם כולהו יומין'...

אלה תולדות שרה...

קלט את הסימנים הללו, והבין שבדרך הטבע אין לה אפשרות להוליד.

ואף על פי כן הוא נשא אותה! כי הוא היה בטוח שבזכות צדקתה הקב"ה יעשה עמהם נסים!

וזה לשון האגרא דכלה (מגלה עמוקות - פרשת לך לך): '**וסכה אברהם בצדקתה שבוודאי יהיה לה בנים, דלמה זכתה לרוח הקודש, על כרחך בשביל צדקתה, ובוודאי יעשה לה השם יתברך נס'**.

ולאחר החתונה, אברהם בן ה-25, ושרה בת ה-15, החלו בעבודתם המשותפת להאיר עולם במלכות שדי!

מול עולם ומלואו עמדו שניהם. מול עולם מלא לעג ובוז, מלא שנאה ודחיה... וכשהם היו עוברים ברחוב, היו

בסוף פרשת נח מוזכרת לידתה של שרה אמנו. והאמת שאז, בשעת לידתה לא קראו לה שרה, אלא 'שרי' ו'יסכה'. ושני השמות הללו נבעו מעוצם מעלתה:

'שרי' - על שם כח המנהיגות שבה.⁶
'יסכה' - על שם שסוכה ברוח הקודש.

אך לעומת זאת נאמר: "ותהי שרי עקרה אין לה ולד" (בראשית יא, ל), והמילים 'אין לה ולד' לא מובנות (שהרי אם היא עקרה בוודאי אין לה ולד).

ודרשו חז"ל (יבמות סד): ששרה אמנו היתה אילונית (עקרה ללא אפשרות ללדת), ואפילו בית רחם לא היה לה!

וכידוע שלאשה אילונית יש סימנים חיצוניים המעידים על כך, וכאשר נפגש עמה אברהם אבינו הוא

מעין החכמה

שרי לאומתה, ולבסוף נעשית שרה לכל העולם כולו.

6. וזה לשון הגמרא הקדושה (ברכות יג): שרי היא שרה, בתחילה נעשית

מסילות אל הנפש

פרשת חיי שרה - אלה תולדות שרה

אנשים הסתופפו בצילו וינקו מאמונתו, מתורתו...

השמועות הגיעו לנמרוד: ישנו אדמו"ר צעיר הסוחף אחריו רבבות אנשים!

נמרוד חרד, אם זה כך בגיל כה צעיר, מה יהיה כשהוא יהיה מבוגר, כשהוא יהיה עם זקן לבן, פנים מאירות ועינים מפיקות נוגה? כל העולם ילכו אחריו!

ובלי להתבלבל, נמרוד מפרסם גזר דין מוות לאברהם!

ערימת חיילים מגיעה לביתו של אברהם משליכה על ידיו אזיקים וגוררת אותו לבית הכלא האיום 'מבצר נמרוד'!

בבית נותרה שרה בודדה, ומבינה שיכול להיות שזו הפעם האחרונה שהיא רואה את בעלה...

בסופו של דבר, הקב"ה הציל את בעלה, והוא חזר הביתה.⁷

האנשים יורקים לעברם או לכיוונם: לכו מכאן, לא רוצים לראות אתכם'...

אך אברהם ושרה לא נכנעו!

במאור פנים, במתק שפתים, ובגילוי נועם העליון, הם המסו את הניכור, ריסקו את הררי השנאה, וסילקו את הרתיעה והפחד...

מתוך לבותיהם הטהורים הם טוו וארגו חבלים עבים ומבהיקים של אהבה וחסד, יצרו מהם 'פלצור', והשליכו את זה על ראשיהם של הבריות...

ואיש לא עמד בפניהם!

לבותיהם של האנשים נמשכו אחר אהבתם כמו פרפר אל האור, כמו תינוק קטן אל חיק אמו.

בכל יום נוספו עוד ספסלים בבית מדרשו של אברהם, ורבבות

מעין החכמה

לשבח את הגה"ק רבי יהונתן בעל 'אורים ותומים' ו'כרתי ופלתני', בשבחים גדולים ונוראים מרוב גאונו וקדושתו וטהרתו, אשר ממש תארים כאלו יכולין לומר רק על תנא אלקי מלאך ושרף. והאריך מאוד בשבחים, ואיך שהיה בקי בכל שבע חכמות וכדומה.

ואחר כל השבחים סיים בזה הלשון:

אולם, רדיפות יכולים להפריע לאדם ולהזיק לו. לולא היו לו לרבי רבי

7. וזה דבר פלא, שלמרות כל הרדיפות, זכו אברהם ושרה למעלות כאלו גדולות ונוראות!

ובענין זה הובא בספר הרבי רבי בונם מפשיסחא (עמוד קעט) לגאון הרב י. מנחם בוים, וז"ל:

סיפר הרב צבי יחזקאל מיכלזאהן הי"ד: בלומדי בימי בחרותי בישיבת הגה"ק רבי זאב נחום מביאלא, שמעתי ממנו שבאחד הפעמים שזכה וישב במחיצת רבו חידושי הרי"מ מגור, פתח חידושי הרי"מ והחל

כשדים ללכת ארצה כנען ויבואו עד
חרן וישבו שם" (בראשית יא, לא).⁸

ולאחר מכן ממשיכה התורה הקדושה
וכותבת:

ושם בחרן נעשה אברהם אבינו מלך;
שם החלה ההערצה לדמותו
המאירה של אברהם אבינו...

"ויקח תרח את אברם בנו, ואת לוט בן
הרן בן בנו, ואת שרי כלתו
אשת אברם בנו, ויצאו אתם מאור

מעין החכמה

בלשון יחיד: 'ויקח תרח', ומסתיים בלשון
רבים: 'ויצאו אתם'? ולכאורה היה צריך
לומר 'ויצא אתם'?

וההסבר לכך:

כל מי שלמד פעם בסדר הדורות יודע ומכיר
את מעללי תרח - תרח היה איש טמא, עובד
ומשווק עבודה זרה... ובנוסף, תרח הוא היה זה
שמסר את בנו אברהם לנמרוד שיהרוג אותו!

ומכיון שכך היינו חושבים שאברהם לא כיבד
את אביו, ויותר מזה אולי אפילו זלזל
בו. לכן באה התורה ומגלה לנו: 'ויקח תרח'!

אברהם אבינו כיבד את אביו תרח, ונתן לו
הרגשה שהוא (תרח) לוקח אותו,
ולכן נאמר: 'ויקח תרח'. אך התורה גילתה
לנו את האמת שתרח הוא זה שנגרר אחרי
אברהם, ולכן נאמר בלשון רבים: 'ויצאו
אתם' - שנידע שתרח יצא עם אברהם!

ובענין זה נספר:

פעם באו אל הגה"ק רבי ישראל אביחצירא
זיע"א, אם ובנה. הבן, סר וזועף היה.
שערו מגודל פרא, לבושו צעקני ופרוע, וניכר
היה שהובא למורת רוחו.

כשהגיע תורם, נכנסו אל הצדיק. הגבאי
קרא מתוך הכתב את מבוקשה
של האם: 'אני אמו של הנער, מבקשת כי

יונתן רדיפות היה מגיע לגדולות ונוראות
עצומות מאוד מאוד.

8. **סיפר** הגה"צ הרב שלמה לווינשטיין
שליט"א (ומתוך האור - ימים נוראים, עמוד 246), וז"ל:

הגה"ק רבי ברוך בער ליבוביץ, ראש ישיבת
קמניץ, נאלץ לברוח מליטא בזמן
מלחמת העולם הראשונה. באותה תקופה
אביו היה זקוק לו, שכן בשל גילו המופלג לא
יכול היה לדאוג לעצמו והיה תלוי בבנו. גם
מבחינה כלכלית היה האב תלוי בבן, ורבי
ברוך בער דאג לכל אשר נצרך אביו.

כאשר יצאו למסע הנדודים, מסר רבי ברוך
בער לאביו את כל כספו, ואמר לו:
'כשאזדקק לכסף אבקש ממך... מדוע עשה כך?
כדי לתת לאביו הרגשה טובה, שהוא, האבא,
מעניק לבנו, ולא להיפך, שהבן מחזיק את אביו.

ומצאנו מקור לכך בפסוק: 'ויקח תרח את
אברם בנו, ואת לוט בן הרן בן בנו,
ואת שרי כלתו אשת אברם בנו, ויצאו אתם
מאור כשדים ללכת ארצה כנען ויבואו עד
חרן וישבו שם" (בראשית יא, לא).

ופירש רש"י: 'ויצאו אתם' - ויצאו תרח
ואברם עם לוט ושרי.

וכשמתבוננים רואים שהפסוק לא כל כך
מסתדר, שהרי הוא מתחיל

והידידים. קח את הרגלים שלך וצא לדרך...
אברהם ושרה עוזבים הכל ויוצאים למסע...

והנה לא חולפת תקופה ארוכה, והקב"ה מתגלה לאברהם אבינו ומצוה אותו: 'עזוב הכל! עזוב את הכבוד והמעמד, עזוב את המשפחה

המלחמה עם הנחש...

לא עזב את אברהם אבינו, ובכל פעם שאברהם היה צריך משהו,

במהלך המסע נגמר להם המזון וגם הכסף. אך הקב"ה

מעין החכמה

שמע אחי את המילים הנוקבות יוצאות מהפה הקדוש, ונרעש. גזר על עצמו חובת גלות, ובמשך שנה שלימה הסתגר באחד מבתי הכנסיות ולא מש ממקומו. ישב ולמד בבדידות, כאילו היה מוחרס.

רבינו יברכו וישפיע עליו לנהוג יתר כבוד באמו, לבל ישל במצות כיבוד הורים!.

האם ובנה הביטו בצדיק, שלא אמר דבר. פניו הביעו עצב רב, והוא לחש כאילו לעצמו: 'אח, לו היתה לי אמא... לו היתה לי אם, הרי על כתיפי הייתי נושאה, רוקד מרוב שמחה ודמעה זכה, שקופה וטהורה, התגלגלה במורד לחיו...'

ככלות השנה יצא מבית הכנסת ושם פניו אל מושל העיר, ידיו המשפחה, שקיבלו בכבוד גדול. אחי ביקש ממנו לברר, האם אביו סולח לו על המשפט שנפלט מפיו בשגה, לפני שנה!

נרעש הבן ופנה לאמו: 'סליחה, אמא, סליחה על כל מה שעוללתי לך, סליחה על הצער הרב שהסבתי לך!'

הלך המושל ושאל את האב, נענע אבינו ואמר: 'אכן, ידעתי כי יהלום זוהר הוא, וזהרו לא הועם, לך אמור לו שאין בלבי עליו.'

נהרו פניו של הצדיק ואמר לנער: 'סר עוונך וחטאתך כופרה - בוא, שב ליד, שמע, ואספר לך סיפור.'

מסר המושל את הדברים, ואחי מיהר לביתנו. כשהגיע לפתח הבית כרע על ברכיו, וכך התקדם בזחילה עד למקום מושבו של האב. שם אמר בבכיה: 'אבי, אני מבקש סליחה. חטאתי!'

ישב הנער לידו, והצדיק פתח וסיפר: 'כשהיינו צעירים, אני ואחי רבי דוד, השם יקום דמו, שימשנו ככל יכולתנו את אבינו הקדוש ורבי מסעוד אביחצירא) זכר צדיק לברכה. אבינו היה חולה מאוד, והתאונן על מכאוביו. גניחותיו הרעישו את הלבבות והעציבונו למאוד. יום אחד שאלו אחי: 'אבא למה אתה גונח כל כך?...'

השתאו הכל לשמע הסיפור המרעיש, והרב שם ידו על ראש הנער ואמר: 'אם תבטיח להטיב את דרכך ולהקפיד בכבוד אמך, אברכך בכל הברכות והטובות. עליך להיות מאושר על שבידך לקיים מצוה כה נעלה - קיימנה איפוא בשלימות.'

ענה אבינו: 'עד לרגע זה היה לי יהלום זוהר, הוא התכוין למעלתו של בנו הקדוש, 'עתה הועם זהרו של היהלום.'

וגילו לנו בזוהר הקדוש (חיי שרה דף קכב ע"ב), שבאותו הדור היה פרעה הרשע מרכבה לנחש הקדמוני, וכל אותה עוצמת ויכוח שהיתה לנחש הקדמוני, היה לפרעה הרשע!

ועם כל כח הפיתוי שלו הוא ניסה ללכוד את שרה!

והנסיון היה קשה ואיום! נסיון שהתיש את הכחות ומרט את העצבים... מטומאתו של פרעה החלו לנבוע גלים גלים של מחשבות והרהורים, והם סובבו את שרה וניסו לחדור לתוכה: 'למה את מתעקשת להשאר עם אברהם, הרי הוא אדם נווד חסר לחם וחסר כל, שחייב כבר עשרות אלפים לאנשים... שמעי לנו, כדאי לך, התחתני עם פרעה ותהפכי למלכה!'

אנו ממרחק השנים קוראים את הדברים וחושבים: 'נו, גם כן נסיון. להחליף את אברהם בפרעה. חה... חה...!'

אך הזוהר הקדוש מגלה לנו שהנסיון הזה היה באותה עוצמה שהיה לחוה, אשתו של אדם הראשון!

ושרה אמנו עמדה בנסיון בגבורה, ולא נכנעה!...¹⁰ (ע"כ דברי הזוהר).

הקב"ה הזמין לו אדם שילווה לו כל צרכו...⁹

סוף סוף לאחר מסע נדודים ארוך, הגיעו לארץ שאליה התכוין הקב"ה - ארץ כנען, ושם ציפתה להם הפתעה - רעב! ומכיון שכך, לא היתה להם ברירה והם ירדו לארץ מצרים. וכמו שנאמר: "ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה לגור שם כי כבד הרעב בארץ" (בראשית יב, י).

אך גם לשם היתה הדרך ארוכה, "ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה ויאמר אל שרי אשתו... " (שם פסוק יא), אני פוחד שיהרגו אותי בגללך. ולכן העצה הכי טובה שנראית לי שתכנסו לתוך מזוודה ותתחבאי שם!

בסופו של דבר המצרים עלו על המחבוא, ושרי נלקחה לארמונו של פרעה מלך מצרים.

השרים דפקו על דלת טרקלינו של פרעה ואמרו: אדוני המלך! מצאנו אותה בתוך מזוודה והבאנו אותה אליך!

שרי מצאה חן בעיני פרעה הטמא בכל מיני טומאות, והוא ניסה לשכנע אותה שתתחתן עמו!

מעין החכמה

10. עלינו לדעת שלכל אדם מביאים נסיון כערכו, וכשהוא עומד בו, נפתחים בפניו שערי הקדושה!

9. וכשאברהם חזר ממצרים עם רכוש גדול ורב, הוא פרע את הלוואותיו (רש"י - בראשית יג, א).

11 מסילות אל הנפש

פרשת חיי שרה - המלחמה עם הנחש

תשתדל ותשתדל, ותכניס לעצמך בראש שהצעקות והגערות שקיבלת מחמותך, היו רק חלום. והשם יתברך יעזור לך שתצליח'.

עשיתי כפי שהורה לי, ואכן בתחילה זה היה מאוד קשה, אבל אחרי כמה ימים הצלחתי להחדיר לראשי את דבר 'החלום'...

והנה, לאחר כמה ימים, הגיעה אלי חמותי... מבקשת סליחה על מה שאמרה. ואני שמעתי את דבריה ואמרתי: 'תסלחי לי חמותי היקרה, על מה את מבקשת סליחה, הרי כל האירוע היה בחלום'...

'בחלום'!?! - מזדעקת החמות, 'מה פתאום?!' הרי אני זוכרת שפגעתי בך ובכבודך, ועל כך באתי לבקש סליחה!

אבל אני התעקשתי שכל זה היה בחלום, עד שגם חמותי החלה להסתפק בכך... 'מה! אני חלמתי את כל זה?!'

ואתו גדול דור ששמע את הדברים נענע בראשו, אכן כן. זו הזכות שעמדה לך!

ונביא סיפור נוסף:

סיפר הגה"ק הרב שמשון דוד פינקוס זיע"א (פניני רבי שמשון - עמוד רא, וז"ל:

אחד מרבתי היה יהודי שהתגורר עם משפחתו בלודז' ולמד בישיבת מיר. כשפרצה השואה הוא ברח לבדו עם ישיבת מיר לשנחאי, כיון שלא היה יכול למצוא את משפחתו.

בסיום המלחמה הוא החליט לעלות לארץ ישראל, הוא לא ידע אם אשתו הראשונה חיה או לא, והיתה לו שאלה הלכתית אם יוכל להינשא שוב.

ובענין זה סיפר הגה"צ הרב יצחק זילברשטיין שליט"א (ברכי נפשי, במדבר - עמוד שצו), וז"ל:

בירושלים ישנה משפחה שזכתה ל-19 ילדים, כולם יראי שמים, כשרוניים ומוצלחים. ופעם אחת נפגש אב המשפחה עם אחד מגדולי הדור, ואותו גדול שאל אותו: 'אמור לי איזה מעשה טוב עשית שזכית לכזאת נחת מהילדים!'

ואתו אב אמר כך:

אין אני יודע חשבונות שמים, אך אספר לרב סיפור שאירע עמי תקופה קצרה לאחר נישואי:

בהיותי אברך צעיר הגעתי פעם לבית חמותי, וזו החליטה משום מה לשפוך עלי אש וגופרית, ולכנות אותי בכל כינויי הגנאי שבעולם.

לא ידעתי מה לעשות, והלכתי לביתו של מורי הגה"ק רבי אלי' ראטה זיע"א, וסיפרתי לו על מה שקרה, ואמרתי: 'רבי! אם חמותי מדברת בצורה כזו, וימברכתי אותי במילים שכאלו ללא כל בוש, איזה עתיד יכול לצאת מנישואין שכאלו?'

'האם סיפרת כבר על כך למישהו?!' - שאל רבי אלי', וכשהשתי בשלילה, אמר לי הרבי: 'אני אתן לך עצה טובה, שלבטח תסייע בידך להתגבר על הרגשת המועקה שבלבך. והאמת שזו לא עבודה קלה, אך אם תנסה - תצליח!'

המשיך הרבי ואמר: 'תכניס אל לבך שכל הסיפור הזה עם החמות לא היה אמיתי, אלא התרחש בחלום... בתחילה זה יהיה לך קשה מאוד, שהרי מי כמוך יודע שהמעשה כן התרחש במציאות, אבל

ושרה שקיבלה את החרב לא חיכתה לרגע, אחזה בידה את החרב י"ו, והיכתה את פרעה בשתי האותיות שנותרו 'הך'. וכמו שכתב רש"י (בראשית יב, יז): 'על דבר שרי' - על פי דיבורה אומרת למלאך 'הך' והוא מכה.

בסופו של האירוע אסף פרעה את עצמותיו השבורות, ושלח לקרוא לאברהם: "הנה אשתך קח ולך" (בראשית יב, יט)!

וההרפתקאות המשיכו...

ומכיון שעמדה בנסיון זכתה לקבל בידה את חרבו של הקב"ה! שהם האותיות י"ו, וכמו שכתב המגן אברהם (או"ח, סימן תעג - ס"ק כט), שנהגו בליל הסדר לשפוך מהיין 16 (י"ו) פעמים (באמירת ידם צפרדע וכו') כנגד חרבו של הקב"ה שנקרא **יוה"ך**.

ואת החרב הזאת מקבל כל אדם ששומר על קדושתו, שהרי על קדושת המילה נכרתו 16 בריתות, וכנגדם יש לחרב הזו 16 פיות.

מלחמה חסרת סיכוי!...

הרחוקה הסתובב בארמונו המלך כדרלעומר וכולו עצבני, אש להבה!

לוט נפרד מאברהם והולך להתיישב בככר הירדן. ובינתיים, בעלים

מעין החכמה

שנתים נולד להם גם בן, וברוך ה' כיום שני הילדים כבר נשואים עם ילדים.

פעם שאלתי אותו: 'אמור לי, במה זכית?' רציתי לדעת איך זה קרה, מופת של מי זה היה?

הוא אמר לי: 'זהו מופת שלי! מגיע לי! אף שהייתי מקורב אל הרב מבריסק זיע"א, מעולם לא ביקשתי ממנו ברכה לילדים, כי הוא הציע לי את השידוך, ואם אבקש ממנו ברכה - סימן שלא טוב לי, הדבר היה עלול לגרום לו צער, ואני לא רציתי חלילה לצער את הרב זיע"א!

מעולם לא ביקשתי ברכה, ולכן מגיע לי - סיים את דבריו.

11. כך כתב החתם סופר (ליקוטים - ד"ה 'ויהיו חיי שרה').

הוא היה מאוד מקורב לרב מבריסק זיע"א, שמאוד עודד אותו להינשא שוב, ואמר לו: 'אין כאן בכלל שאלה, מותר לך להתחתן!' ואף הציע לו שידוך חשוב של אשה אלמנה, שבעלה היה מחשובי תלמידי החזון איש.

כשהם נישאו, האשה היתה בשנות העמידה שלה, וכבר חלפו עשר שנים מאז שבעלה הראשון נפטר ואשר לא נולדו לה ילדים ממנו.

שניהם לא היו צעירים, ואף על פי כן הבלתי יאמן קרה. אינני יכול לשכוח כיצד הוא ניגש אלי יום אחד ואמר לי: 'מגיע לי מזל טוב, נולדה לי בת', ואחרי

המלחמה מסתיימת, אברהם משחרר את לוט. ולוט אומר לאברהם: 'תודה רבה! וחוזר לסדום...'

ליד ביתה של שרה עצרה בחריקת בלמים מרכבה מפוארת, ומתוכה זינק איש לבוש שריון, חבוש בכובע ברזל שבראשו נוצה. הוא קד לשרה, ולאחר מכן, שלף מתיקו אגרת קלף מגולגלת, כחכח בגרונו, וקרא: 'גברתי שרה! הינך מוזמנת להכתרתו של בעלך אברהם, למלך!'

וכמו שנאמר: "אל עמק שוה הוא עמק המלך" (בראשית יד, יז), וכתב רש"י, וז"ל: 'עמק שהושוו שם כל האומות והמליכו את אברם עליהם. לנשיא אלהים ולקצין'.

ושרה שוב מלכה...

המלחמה שפרצה היתה בלתי נמנעת... ובין השבויים הרבים, נשרך לו לוט, מלוכלך ופצוע, כאוב ועלוב...

השמועה הגיעה עד לאזניו של דודו - אברהם, ואברהם ניגש לאשתו שרה ואומר לה: שמעת מה קרה! עשרות דוויזיות של חיילים, מצויידים בכל סוגי הנשק, רכובים על סוסים אבירים ופילי ענק, שבו את לוט!...

אז מה אתה רוצה לעשות?'

אני לוקח עמי את עבדי אליעזר ויוצא לשחרר את לוט!'

שרה שומעת ולא אומרת דבר, ואולי היא חושבת: 'שוב פעם מלחמות, מתי יהיה קצת שקט'...

צרה ושמה הגר!

אביו ואמו של אברהם היו זוג טמא מאוד, וגרעין מטומאתם חדר לתוך מציאותו של אברהם, וכל זמן שהטומאה הזו לא תשתחרר מאברהם - לא יהיה להם ילדים!

ששים שנות נישואין חלפו, ושרה בת ה-75, חושבת לעצמה: 'כבר ששים שנה חלפו ועדיין לא נולדו לנו ילדים'... ובקדושתה העצומה היא עושה מה שעושה¹², ואז מתגלה לה הסוד!

מעין החכמה

אותה כראוי לה. בהקשר לכך אומרים חז"ל במדרש (רבי תנחומא, פרשת חיי שרה - אות ד): **זה** שאמר הכתוב: "אשת חיל עטרת בעלה" (משלי יב, ד) - זה אברהם שהיה מקונן על שרה. מה כתיב למעלה מן הענין: "ותמות שרה וגו'" (בראשית כג, ב) - התחיל אברהם

12. וכל אשה צריכה לצעוד בדרכה של שרה אמנו! וכך אמר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א (אמרי נועם, חיי שרה - מאמר ב), וז"ל: בתחילת פרשתנו אנו קוראים על פטירתה של שרה אמנו, וכן על כך שאברהם אבינו בא ומספיד

בתוך המוח שלה, ולא היה לה בעולמה כי אם הקב"ה ובעלה היקר והצדיק בלבד.

דבר זה נרמז גם בגיל פטירתה של שרה אמנו, כפי שהתורה אומרת: "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" (בראשית כג, א), ומפרש רש"י (שם) שנאמר 'שנה' על כל מספר ומספר, ולא 'מאה עשרים ושבע שנים' בקיצור, כדי לרמוז ששרה אמנו היתה בת עשרים כבת שבע, ובת מאה כבת עשרים. וניתן לפרש שהכוונה בזה היא, שכמו שמחשבתה של ילדה קטנה בגיל שבע נקיה וטהורה מכל מיני עניינים של יצר הרע, כך היתה מחשבתה של שרה אמנו נקיה וטהורה גם בהיותה בגיל עשרים. וכפי שהיתה שרה אמנו נקיה וטהורה בהיותה בגיל עשרים, כך נותרה נקיה וטהורה גם עד זקנה ושיבה בהיותה בגיל מאה.

וכאמור לעיל, למדרגה נפלאה זו זכתה שרה אמנו משום שעמד מאחריה אדם גדול - אברהם אבינו - שכל מחשבתו היתה אך ורק קודש לה', כפי שניתן ללמוד ממה שקראנו בפרשת 'לך לך' שלפני שירדו אברהם אבינו ושרה אמנו למצרים, אמר אברהם לשרה: "הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את" (בראשית יב, יא). באותו זמן היתה שרה כבר בגיל ששים וחמש, ועברו עליהם כבר כמה עשורים של חיי נישואים, ובכל זאת עד אותה העת אברהם לא הביט בה, אף על פי שהיא אשתו ומותרת לו, וכל שכן שלא הביט מעולם בשום אשה אחרת, וכל זאת כדי לשמור על מחשבתו בשיא הזוך והטהור.

דבר זה מלמדנו עד כמה ראוי לכל אחד מבני הזוג לשמור היטב על קדושתו העצמית, ולא לתור חלילה אחר שום דבר שאינו רצוי. עלינו לדעת שמה שמחזיק ומשמר את הזוגיות בבית זה הקדושה העצמית של כל אחד מבני הזוג, כי כשבני הזוג שומרים היטב על

לבכות עליה ולומר: "אשת חיל מי ימצא" (משלי לא, ט).

הוי אומר, שהאשה הראשונה בעולם שזכתה להיקרא 'אשת חיל', זו שרה אמנו ע"ה. והביאור לכך:

אשת חיל זו אשה שקדושת המחשבה שלה שולטת על כל מערכת החיים שלה, ואין לה בעולמה מאומה מלבד הקב"ה ובעלה. ולעולם אין אשה יכולה להגיע למדרגה זו אם לא עומד מאחריה בעל שגם מחשבתו תמיד זכה וברה. כיון שהבעל הוא בבחינת 'משפיע' והאשה היא בבחינת 'מקבל', וכשמחשבתו של הבעל קדושה ביותר ממילא הוא משפיע ומשדר זאת גם לאשתו, וגם מחשבתה מתקדשת.

אך אם חלילה מחשבתו של הבעל עסוקה בדברים אסורים, דבר זה משפיע גם על מחשבתה של אשתו, שלא ברצונה ושלא באשמתה, וגורם לה להתדרדר למקומות בלתי רצויים ח"ו. ועל כך רמזו חז"ל (סוטה י). באומרם: 'איהו בי קארי ואיתתיה בי בוציני', ומפרש רש"י שם: 'כלומר, במה שהוא (הבעל) עוסק, היא (אשתו) עסוקה', ה' יצילנו.

וכשהבעל אינו שומר כראוי על קדושת מחשבתו, פתאום אשתו מפסיקה להישמע לו, בהמשך לכך גם מזלזלת בו, ולאט לאט מתנתקת ממנו לחלוטין. יתכן שהיא תתלה זאת בכל מיני סיבות, אך כל אלו אינם אלא 'יתרוצים בעלמא' ולא הסיבה האמיתית להתרחקות שלה. סוד הבעיה הוא - שאין לבעל קדושה עצמית, ודבר זה גורם לאשתו להתרחק ממנו.

וזו היתה מעלת שרה אמנו ע"ה שנקראה 'אשת חיל' - שתמיד מחשבתה היתה דבוקה אך ורק בדברים קדושים וטהורים, ומעולם לא נתנה ליצר הרע מדרך כף רגל

ובמשך מאות שנים עמדה מרכבתו של ה' על שלש רגלים בלבד, דהיינו על אברהם יצחק ויעקב, והיתה חסרה רגל רביעית, כיון שטרם נמצא אדם שיהיה ראוי למעמד זה לשמש כרגל במרכבה של ה', עד שבא דוד המלך ע"ה שהיה ירא ה' שאין כדוגמתו ולא יהיה כדוגמתו לעולם - כלשון קדשו של האור החיים הקדוש (שמות ל, יב): 'ומי עבד ירא מאלהיו כדודי' - וזכה לכך.

והגם שדוד המלך לא פחד כלל משום בריה בעולם, אפילו לא מדוב ואריה, כפי שאמר לשאול המלך כשעלה ברצונו לצאת ולהילחם בגלית הפלשתי: "גם את הארי גם הדוב היכה עבדך, והיה הפלשתי הערל הזה כאחד מהם" (שמואל א' יז, לו) - בכל זאת, בכל פעם שנזכר במשפטו של הקב"ה עמדו לו כל השערות בגוף מרוב הלחלה ופחד: "סמר מפחדך בשרי וממשפטיך יראתי" (תהלים קיט, קכ), וכן אמר: "ואל תבוא במשפט את עבדך כי לא יצדק לפניך כל חיי" (שם קמג, ב), ולכן זכה ונבחר לשמש כרגל הרביעית של המרכבה.

סוד ההצלחה של האדם הוא, אם הוא מצליח להיות כסא ומרכבה לה' או לא. כי למעשה זהו היעד העיקרי של כל יהודי - לקדש את עצמו במדה כזאת שיוכל להיות מרכבה לה', וכל עוד שאדם לא זכה להגיע ליעד הזה, עדיין לא מיצה את חובתו בעולמו.

לכן התורה מצוה כל אחד ואחד מאתנו במצוות שונות שכל תכליתן היא שמירת הקדושה העצמית שלנו, כגון: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" (במדבר טו, לט), "והתקדשתם והייתם קדושים" (ויקרא יא, מד), כי השכינה שורה עלינו אך ורק בהתאם לרמת שמירת הקדושה העצמית שלנו.

קדושתם ממילא השכינה שורה ביניהם, כמאמר רבי עקיבא בגמרא (סוטה יז): 'איש ואשה, זכו - שכינה ביניהן, וכשהשכינה שרויה בין בני הזוג ממילא מתרבה השלום ביניהם.

וכאמור, לא די לקדש את המעשים והדיבורים, אלא צריך לקדש גם את המחשבות. יש אדם שמעשיו ודיבוריו אמנם טובים, אך המחשבה שלו משוטטת במקומות בלתי רצויים. ודבר זה נובע מריקנות השכל, כי כשהשכל ריק מדברים ערכיים ואין למחשבה דברים טובים להתעסק בהם, ממילא היא פונה להתעסק בדברים מקולקלים, כמו שכתב הרמב"ם (הלכות איסורי ביאה פכ"ב הכ"א): 'שאין מחשבת העריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה'.

וכך היא לשונו הטהורה של הרבי מליובאוויטש זיע"א (היום יום - ט"ז חשוון):

המחשבה היא לבוש ומשרת השכל והמדות. בשעה שאין לה שירות בשכל או במדות גם אז פועלת פעולתה לחשוב ולהרהר, אבל פעולתה לא לבד שאינה תוכנית, אלא היא גם פרועה לשמצה... ומבואר כי סיבת המחשבות זרות או רעות היא הריקנות בראש, דכאשר השכל עסוק אז יש למחשבה מה לשרת, ואין מקום למחשבות של שטות והבל שאין בהם ממש.

וזו היתה עיקר מעלת אבותינו הקדושים ואמותינו הקדושות, ובראשם אברהם אבינו ושרה אמנו - שהיתה להם שליטה מוחלטת על כל הלך מחשבותיהם, ותמיד הם היו דבוקים בהקב"ה. ולכן זכו האבות הקדושים להיות המרכבה של הקב"ה, כמאמר חז"ל במדרש (בראשית רבה, פרשה מז - אות ו): האבות הן הן המרכבה, כי המרכבה של ה' חייבת להיות נקיה מכל רבב של פגם.

אדם פתח חנות יפה והביא את הסחורה הטובה ביותר, ובכל זאת מעט מאוד קונים נכנסים לקנות אצלו. אדם פתח מגרש מכוניות הכי טוב בארץ, מיקם אותו במקום מעולה, פעל בכל דרכי הפרסום האפשריות, באופן שבפשטות בכל שעה ביום אמורות להימכר שם כמה מכוניות, ובכל זאת 'הכל תקוע'. למה? כי נהגו שם שלא בצניעות וגרמו להקב"ה להסתלק משם, וממילא אין מי שימשוך על הסחורה חוט של חסד ומציאת חן בעיני הבריות.

ישנו בית ספר משגשג שנרשמים אליו בכל שנה מאות תלמידים. פתאום חלה שם ירידה דרסטית. הרישום יורד למאה תלמידים, אין תקציב, סוגרים כיתות, עד שלבסוף בית הספר נסגר. למה? כי בחדר המורים ישנה תערובת קשה בין מורים למורות ונוהגים בשחוק וקלות ראש אלו עם אלו, וכשהקב"ה רואה זאת מיד הוא מסתלק משם, ויחד עמו מסתלקת גם הברכה.

ועל כך אמר הלל הזקן בעת שהיה שמח בשמחת בית השואבה: אם אני כאן הכל כאן, ואם איני כאן מי כאן (סוכה נג). וכוונתו היתה על הקב"ה, שאם הקב"ה ימצא בביתו של האדם או בעסק שלו וכדומה, ממילא הכל יהיה מלא ברכה, אך אם חלילה הקב"ה יעדר משם, שום דבר לא יהיה שם.

לצערנו ישנם גברים שאוהבים מאוד להימצא בחברת נשים, וכן להיפך, ישנן נשים שאוהבות מאוד להימצא בחברת גברים. צריך לדעת שזוהי הדרך המהירה ביותר לתהום. וגם את זאת עלינו ללמוד משרה אמנו ע"ה, כפי שמשופר בתחילת פרשת וירא, שכאשר באו שלשת האנשים לבקר בְּאֵהָלָם, שרה אמנו מיהרה להסתתר בתוך

וכן השמירה על חיילי הצבא תלויה אך ורק בשמירת קדושת המחנה, כמו שנאמר: "כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחניך להצילך ולתת אויבך לפניך, והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך" (דברים כג, טו). כלומר, הקב"ה במשך כל שעות היום והלילה מתהלך לו בתוך המחנה הצבאי של עם ישראל ושומר כל חייל וחייל לבל יאונה לו כל פגע ח"ו.

כיצד אם כן, קורה שנפגע חייל בכל צורה שהיא? התשובה לכך היא, משום שנעשה במחנה דבר עבירה שגרם להקב"ה לשוב מאחריהם ולהסתלק מהמחנה, וכשה' מסתלק מהמחנה ממילא סרה מעליהם השמירה וההגנה המעולה שהיתה להם מן השמים, והם נחשפים לכל הרעות והצרות שבעולם, כמו שנאמר: "והסתרתני פני מהם והיה לאכול ומצאוהו רעות רבות וצרות" (שם לא, יז), וכן מבואר בזהר הקדוש (מדרש הנעלם, וירא דף קטו ע"א) שאין הקב"ה עושה רעה לשום אדם, אלא כשאינו משגיח בו הוא כלה מאליו, דכתיב: "תסתיר פניך יבהלון" (תהלים קד, כט).

לפעמים משרד מצליח מאוד. הברכה שם ממש שוקקת חיים. ופתאום הכל נעצר. כנראה שנעשתה שם עבירה של צניעות אפילו באין רואה, ומאותו יום הקללה רובצת שם עד שהכל ירד לטמיון. מפעל ענק שמחזיק אלף עובדים, אדם חטא באיזו פינה שם עם אשה - מאותו רגע הכל הולך ונסוג לאחור. פתאום מפטרים מאה עובדים, אחר כך עוד שלש מאות, אחר כך עוד חמישים וכו', עד שלבסוף נשארים שם רק השומר והמנהל, ולבסוף המפעל נסגר לגמרי. למה? כי הקב"ה הסתלק משם בעקבות העבירה שנעשתה שם.

בסופו של דבר, הצליחה התוכנית של שרה, והגר שאבה את כל הטומאה והזוהמא שהיתה באברהם וריכזה את זה בגוף אחד ושמו - ישמעאל. זה שהתורה הקדושה הצמידה לו, לנצח נצחים, את הכינוי: 'פרא אדם'!

שרה ראתה שהחלק הראשון התקיים, וחיכתה לחלק השני שיגיע, שיוולד לה בן! אך לא! שנים ארוכות חלפו מאז, הבשר כבר בלה, ועדיין אין לה בן...

רק אחרי שתשתחרר הטומאה, יהיה לה בן!

ובמוחה של שרה צץ רעיון: אחת משפחותיה הרבות היתה הגר המצרית. והיא בטומאתה תצליח לשאוב מאברהם את הגרעין הזה.

ושרה פוגה לבעלה אברהם ואומרת לו: "הנה נא עצרני ה' מלדת בוא נא אל שפחתי אולי איבנה ממנה" (בראשית טז, ב)...

אברהם נושא את הגר לאשה.¹³ ומאותו הרגע הגר מתחילה לבזות את שרה...

מעמד שינוי השם

הקב"ה את אברהם לשנות את שמה של אשתו שרי.

"ויאמר אלהי"ם אל אברהם שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה. ובירכתי אותה וגם

שלש עשרה שנה חלפו מעת לידתו של ישמעאל! שלש עשרה שנה נוספות של עקרות! ואז, ביום אחד זוכה אברהם אבינו לגילוי אלקי מרומם ונגשגב מאוד, ובאותו מעמד מצוה

מעין החכמה

ממנה זה צניעות, ואם את זה יהיה לה, ממילא הקב"ה בכבודו ובעצמו יברך אותה בכל הברכות שבעולם, ולמה לה להזדקק לברכות של מלאכי השרת.

13. אחרי שנחרב העולם בדור המבול, יצאו נח ושלשת בניו: שם, חם, ויפת מן התיבה. ומהם הוקם העולם מחדש.

וכתב ילקוט שמעוני (איוב רמז תתקד), וז"ל: 'שלש נשים נשא אברהם: שרה בתו של שם. קטורה בתו של יפת. הגר בתו של חם'.

האוהל מפני הצניעות. וכששאלו האנשים את אברהם: "איה שרה אשתך" (בראשית יח, ט), מיד השיב: "הנה באוהל" (שם), כי כך היתה דרכה תמיד להצניע את עצמה בתוך האוהל כאשר אנשים מגיעים לבקר את בעלה.

ואפילו לאחר שכבר נודע לאברהם ושרה ששלשת האנשים הללו הם מלאכי השרת, בכל זאת שרה לא העזה לצאת מהאוהל ולבקש את ברכתם וכדומה, משום שהבינה שהדבר העיקרי שהקב"ה רוצה

[כאשר צדיק מברך אדם, אם בשעת הברכה יש אדם אחר שאינו מאמין וצוחק על כך, יש בכחו לבטל את הברכה!].

ושרה עוצמת עיניה וטרה אחר עצה, ואז התגלה לה, שאם היא תצחק היא תבטל את צחוקו של ישמעאל, והברכה תתקיים!

ושרה צוחקת צחוק גדול...

הקב"ה מתגלה לאברהם ושואל אותו: "למה זה צחקה שרה" (שם פסוק יג) - הצחוק שלה היה הכרחי אם היא היתה מקבלת ברכה מאדם, אך מכיון שהיא קיבלה את הברכה ממני, היא לא היתה צריכה לצחוק, שהרי "לא איש אל ויכזב ובן אדם ויתנחם" (במדבר כג, יט)...

המלאכים קמים וממשיכים את שליחותם להפוך את סדום...
על לוט יוצא שם רע, ואנשים מתחילים להביט בזלזול על אברהם אבינו: "איזה אחיין מופרע יש לו", ואברהם אבינו, בפעם המי יודע כמה, קם ועובר דירה... וכמו שנאמר: "ויסע משם אברהם ארצה הנגב וישב בין קדש ובין שור ויגר בגרר" (בראשית כ, א), ופירש רש"י: "להתרחק מלוט, שיצא עליו שם רע".¹⁴

נתתי ממנה לך בן" (בראשית יז, יט-יט)...

אברהם חוזר לביתו, פניו מבהיקות וזוהרות כאבני פוך ויהלום, עורך שולחן וקורא לאשתו: 'הקב"ה ציוה אותי לשנות לך את השם, והוא אמר שבזכות זה יוולד לנו בן'!

לבה של שרה מתרונן אֶל-אִלֵּי חיי...

כעבור כמה ימים, ביום השלישי של המילה הגיעו כמה מלאכים לביתו של אברהם, והתיישבו לאכול. בסיום הארוחה שאלו את אברהם: "איזה שרה אשתך" (שם יח, ט)? ואברהם עונה להם: באוהל.

'אז שתקשיב בבקשה!

שרה התקרבה לפתח האוהל, ומאחוריה עמד ישמעאל והקשיב גם הוא.

המלאכים בישרו לו: "כעת חיה והנה בן לשרה אשתך" (שם פסוק יז).

ישמעאל שומע וחיוך עולה על שפתיו, 'לזוג זקנים הללו יוולד בן?!

שרה רואה את החיוך של ישמעאל, ולבה מתמלא באימה וחרדה... 'החיוך הזה של ישמעאל יוכל לבטל את הברכה!

מעין החכמה

חלה אחד מבעלי הבתים (של העיר ליובאק), ונפל למשכב במין חולי מוזר ולשונו התנפחה בפיו. מצבו הלך והדרדר... ואני (רבי משה פיינשטיין)

14. סיפר הגה"ק רבי משה פיינשטיין זיע"א (והובאו דבריו בשו"ת אגרות משה, חלק ח - הקדמה עמוד 15), וזו"ד: בתחילת חורף תרפ"ב

פרשת חיי שרה - גרש את בן האמה!

והנה, סוף סוף, לאחר מסע ארוך ומייגע, זוכה שרה לחבוק את בנה בכורה, את הילד שחיכתה לו 75 שנה!

השמחה עוד בעיצומה, ומודעות רחוב כיסו את כל הלוחות: 'אתם חייבים לבוא ולראות את המערכון שיצרנו על שרה אשתו של אברהם'...¹⁵
וגם את זה היא עברה...

אברהם מקים את ביתו ויושב ללמוד גמרא. ולפתע דפיקות חזקות בדלת. אברהם עוד לא מספיק לגשת והדלת נפתחת בבעיטה...

קבוצת חיילים אטומי פנים, נכנסים לבית ומצפים על שרה לעלות לעגלה. בפקודה! - "וישלח אבימלך מלך גרר ויקח את שרה" (שם פסוק ב).
ושוב זוכה שרה לעמוד בנסיון... ושבה אל ביתה...

גרש את בן האמה!

אוחזת בידיה את יצחק בנה, וטווה בעיני רוחה את מסלול עלייתו וצמיחתו.

שנים ארוכות של חלומות וכיסופים קמו והפכו למציאות. שרה

מעין החכמה

לעצמן מעשה נס, ולומר שהתעברו מהשכינה בכיכול, ולייסד דת חדשה כנצרות...

ולכן כדי להוציא את זה מדעת האנשים, הן קראו לבניהן עמון ומואב הודיע שכאשר אשה מתעברת יש לוולד תמיד אב בשר ודם. ובזכות זה זכו ויצא מהם המשיח האמיתי.

המשיכו בנות לוט ואמרו לי: 'דע לך, לכם בני האדם הפשוטים אין שום הבנה, ובמה שדיברת עלינו גרמת פגם גדול בעולמות העליונים, ולכן עונשך כמרגלים, ותשתרבב (שיינו את הלשון בכוונה) לשונו ותתנפח בחולי משונה, וימות!'

כשסיים האיש לספר סיפורו, הסיב פניו אל הקיר ונפטר לעולמו...

15. וזה לשון רש"י (בראשית כה, יט): 'שהיו ליצני הדור אומרים, מאבימלך נתעברה שרה'...

באתי לבקרו. כאשר ראני ביקש מכל האנשים שהיו בחדר לצאת, ואז הוא סיפר לי כך:

שבוע שעבר קראנו בתורה את פרשת וירא, ולמדתי במדרש שמבנות לוט יצא דוד המלך ומשיח בן דוד. ואני התחלתי לדבר בבזיון על בנות לוט שהתנהגו בפריצות והקשתי איך לא התביישו במעשיהם והודיעו שבניהן הם מאביהן...

בלילה הופיעו בחלומי שתי נשים זקנות מאוד שראשן ופניהן מכוסים ואמרו שהן בנות לוט. הן הוסיפו ואמרו ששמעו את דברי, ובאו מעולם האמת לענות לי על טענתי. וכך הן הסבירו:

כולם ידעו שאנו ממשפחת אברהם, משפחה המלומדת בנסיים, ולכן גם אם היו מתגלות לפתע כמעוברות היו יכולות לייחס

בנה" (שם פסוק י) ...¹⁶ ואברהם מגרש את בן השפחה - ישמעאל!

ולמרות שאברהם גירש אותו, הוא לא שחרר אותו מהעבדות! ועדיין עבד לעם ישראל! וכמו שכתב האור החיים הקדוש (בראשית כה, ו), וז"ל: "ישמעאל משפט קניה יש בו ליצחק... ויש יום לא"ל איום, משפט יעשה ויכיר נקנה לקוניו!..."

וכשהגיעה שרה לגיל 127, התנסה אברהם בעלה בנסיון העשירי - עקידת יצחק. ובזמן אותו נסיון פרחה נשמתה, ועלתה למעלה להסתופף בגנוזי המלך...

כשחזר אברהם אבינו מהעקידה גילה שאשתו נפטרה. והוא החל

את כל כולה השקיעה בחינוכו, האירה עיניו בהארות אלקיות.

אך כל נשכח. באותו בית צמח לו גידול פרא, עץ שוטה, ושמו ישמעאל. וישמעאל הזה החליט לקלקל את יצחק.

וכמו שנאמר: "ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק" (בראשית כא, ט), ופירש רש"י: 'מצחק' - עבודה זרה, גילוי עריות, שפיכות דמים!

לבה נקרע מחרדה! מי יודע איזה נזקים רוחניים הוא עלול לעשות!

ושרה ניגשת לאברהם ומבקשת - **מְצָוָה**: "גרש האמה הזאת ואת

מעין החכמה

היא מכריחה את יעקב להיכנס אל יצחק במקומו. לאחר מכן היא דואגת שיברח לבית לבן כדי שאחיו לא יהרגו, כמו כן היא מביעה את דאגתה לפני יצחק בעלה, שחלילה לא יקח יעקב אשה מבנות חת. כל עבודתה היתה להגין.

כך גם רחל ולאח. יעקב בא ומודיע להן כי צריך לברוח מבית לבן אביהן, אלא שהוא חשש, אולי הן לא יאותו לפגוע באביהן. אך הן ענו לו: "הלא נכריות נחשבנו לך" (שם לא, טו).

זה עיקר תפקידה של האמא - להגין על הבית, לדאוג שלא יהיו בבית דברים פסולים, שלא יהיו לילדיהם חברים שיזיקו להם מבחינה רוחנית. העיקר הוא על ידי צניעות. זוהי המצוה שנועדה במיוחד להגנה על עם ישראל.

16. בשיחה שמסר הגה"ק הרב שמשון דוד פינקוס זיע"א אמר כך (פניני רבי שמעון - עמוד לב), וז"ל:

התפקיד הכללי של האב הוא לְבָנוֹת, ואילו תפקידה של האם הוא להגין.

הבה ונראה מה מספרת לנו התורה על האמהות הקדושות של עם ישראל. ראשית - שרה אמנו. היא מבקשת מבעלה אברהם: "גרש האמה הזאת ואת בנה" (בראשית כא, ט). תפקידה היה להגין על קדושתו של יצחק אבינו.

זו היתה גם עבודתה של רבקה. היא כל הזמן סיכסה עצה כיצד להגין על יעקב מפני עשיו אחיו. כשבא עשיו לקבל את הברכות מיצחק,

פרשת חיי שרה - חיים בעולם בטוח?

ונסכם, בפרשתנו נאמר: "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה" (בראשית כג, א).

ופירש רש"י: 'שני חיי שרה' - כולן שוין לטובה!

ואנו עומדים ותמהים: איך? איך כולן שוות לטובה?

ולפני שנשיב נקדים...

להתעסק בקבורתה. ושם ליד מטתה הוא פתח והספידה.

וההספד שהספיד אברהם את שרה נכתב בתנ"ך!

וכך הוא הספיד אותה: "אשת חיל מי ימצא" (משלי לא, י-לא)... עד סוף כל הפרק.

ונמצא שהפרק 'אשת חיל' נאמר על שרה אמנו!

חיים בעולם בטוח?

ליחסים חברתיים תקינים דואגים שופטים, שוטרים ושירותים סוציאליים.

אין אנו בטוחים ממקרים רבים, אבל יש לנו אמצעים רבים להתגונן בפניהם, ואם קרו - ישנם אופני ביטוח להקל את הסבל הנגרם על ידם.

רק בפני אסונות גדולים עומדת, האנושות חסרת אונים: מהפכות, מלחמות, קטסטרופות בטבע ובכלל העובדה של המוות.

אבל מלבד אלה מרגיש האדם את עצמו די בטוח בסדרי החיים הטבעיים שלתוכם הוא נולד... והמציאות הזו נותנת לו את הכח לשרוד.

אך עלינו לדעת, ההרגשה הזו בטעות יסודה!

העולם שלנו הוא עולם סוער, עולם מלא קשיים והתמודדויות, מלא צפיות ואכזבות, והמציאות הזו גורמת לאדם החי בעולם הזה להרגיש הרבה פעמים כענף עץ השוהה בשעת הסערה בלב הים.

ומטבע האדם לחפש משהו שיתן לו בטחון.

ונרחיב עוד:

בשיחה שמסר הגה"ק הרב שלמה וולבה זי"ע"א (עלי שור, חלק ב - עמוד תקעה), אמר וזה לשונו:

האדם חי, לכאורה, בעולם בטוח. חינוכו מסודר, פרנסתו מסודרת, בדרך כלל. על בריאותו שוקדים רופאים רבים. על המצב הכלכלי, המדיני והבטחוני של מדינתו מפקחת הממשלה.

מעמד בחברה. וכן על זה הדרך!
- 'כחו ועוצם ידו הם אשר יסללו
לו את הדרך להשגת ההנאה, האושר
והשמחה, בעולם הזה!

אך זו טעות! טעות כואבת!

רק אדם הקשור באמונה ובבטחון
לבורא עולם, יש לו באמת קרקע
יציבה לעמוד עליה! רק אדם כזה חש
באמת אושר ושמחה!¹⁷

ואפשר להרחיב בזה, אך נראה שזה
מיותר, וכל אחד מבין לבד...¹⁸

טעות הנובעת מראיה גשמית, ראיה
בעיני בשר, הרגילה לתלות כל
מאורע בסיבה הנראית לעינים - ומכן
נובעת הטעות לתלות כל מקרה
בסיבה גשמית... (עכ"ל).

במדרגה הנמוכה הזו, בהסתכלות
השטחית הלזו, חושב האדם
ומרגיש שהכל תלוי בכחו ובכח ידו.

האדם חושב שככל שהוא יחכם
יותר - הוא יהיה מסודר.
ככל שיהיה חזק - הוא יהיה בעל

מעין החכמה

את רב יהודה. וזו השאלה: יש בשכונתנו
בית עבודה זרה, וכאשר העולם צריך גשם,
באה העבודה זרה בחלום לאחד מאותם
כמרים שלה, ואומרת: 'שחטו לי גברא ועל
ידי זה ירד גשם'. ובאמת, הם שוחטים,
ויורד גשם.

השאלה היא: היתכן?! האם חלילה יש
ממש בעבודה זרה?

ענה לו רב יהודה: 'טוב שאני עדיין חי. כי
אם הייתי מת, לא הייתי יכול לומר
לכם את מה ששמעתי ממורי ורבי, רב.

וכך אמר רב, כתיב: "אשר חלק ה' אלהי"ך
אותם לכל העמים" (דברים ד, ט), וכוונת
הפסוק היא, שהקב"ה החליקן בדברים כדי
לטורדן מן העולם!

'החליקן בדברים' - הכוונה: נתן להם
מקום לטעות, וזאת כדי לטורדן מן העולם.

17. האמת היא שעל האדם להסיר את
בטחונו מהמהלכים הטבעיים
של העולם, ולדעת שהכל מתנהל תחת
השגחתו המדוקדקת של הבורא עולם!

כל המהלכים הטבעיים והפשוטים של
העולם, שהבנאי הוא הבונה, והשומר
הוא השוקד על משמרתו, וכל המוכשר
מצליח, הוא לא האמת!

האמת היא שהכל הקב"ה הוא העושה,
ואליו עלינו לקוות, ולחסדו עלינו
לצפות! הקב"ה הוא הבורא והמחיה,
המשגיח והמנהיג, ואין עוד מלבדו!

18. ונרחיב בזה... בשיחה שמסר הגה"ק
הרב שמשון דוד פינקוס
זיע"א (פניני רבי שמשון - עמוד קפו), אמר כך:

בגמרא הקדושה (עבודה זרה נה). הובאה
השאלה ששאל רבא בר רב יצחק

פרשת חיי שרה - חיים בעולם בטוה?

האמת לאמיתה שהכל ביד ה'. 'אין אדם נוגע במוכן לחברו אפילו כמלוא נימא' (יומא לח:).

אם מגיע לבחור שיהיו לו ירקות בארוחת הערב - יהיו לו, ואם לא - לא!

העובדה שיש לפועל מכונית, אין לה שום קשר עם העבודה. אין גם קשר בין התאמצות הפועל בעבודה שעות נוספות לגודל ההכנסה שתהיה לו בסוף החודש. עובדים כדי לצאת ידי חובת ההשתדלות, שהיא בחינת מס המוטל על האדם. ברגע שאדם 'שילם' את 'המס' הזה - גם אם יעבוד יומם ולילה, לא יקבל גרוש אחד יותר ממה שנגזר עליו משמים!

על זה הדרך, לא משנה כלל לאיזה רופא הולך האדם. לרופא הולכים בגלל מצות פיקוח נפש, וכך נפסק להלכה בשולחן ערוך. אלמלי כך, לא היינו הולכים לרופא. אלא ישנה הלכה של פיקוח נפש, מוטל עלינו חיוב מן התורה לשמור על גופנו, ומי שלא הולך לרופא - באמת עלול להינזק מכך, אבל לא משום שהרופא היה צריך להציל אותו, אלא משום שעבר על מצות התורה, וכיוצא בזה מבואר במסילת ישרים פרק ט.

מה עושה העבודה זרה? אומרת לך: לא! הריצה וההתאמצות להגיע מוקדם לחדר האוכל - היא זו שגרמה שיהיו לחברך ירקות.

הרופא, הוא זה שמביא את הבריאות לחולה. **והעבודה** הקשה מביאה את הפרנסה.

כל אלו דוגמאות בלבד, אבל התופעה קיימת בכל העולם כולו, היכן שרק הולכים. מיום שנולדנו חינוכו אונתנו עם האפיקורסות הזו, שאם תשתדל - תקבל, ואם לא תשתדל - לא תקבל.

האמת היא שהקב"ה שולט על העולם, אחד יחיד ומיוחד, והעבודה זרה

הרב מבריסק זיע"א למד מכאן יסוד גדול.

הנה בדרך כלל רגילים לפרש, שלטומאה, לעבודה זרה, יש כח לפעול כל מיני דברים. אבל, אומר הרב מבריסק, כאן בגמרא מבואר שאין להם שום כח, הם לא מסוגלים לעשות שום דבר. רק דבר אחד הם יכולים לעשות: 'החליקם בדברים' - לכסות את האמת...

וכשמתבוננים מגלים שבעצם זהו עיקר כחו של יצר הרע - לכסות את האמת, להראות כאילו הוא העושה ולא הקב"ה.

דבר זה קיים בכל התחומים. לדוגמה: בחור בישיבה יושב ולומד בהתמדה או מאריך בתפילת שמונה עשרה, ומגיע באיחור לחדר האוכל. שם הוא מגלה כי נגמרו לו כל הירקות.

מה נראה כאן לעין?

שהמגיע מוקדם לחדר האוכל - יש לו ירקות לאכול, והמאחר - יאלץ להסתפק בארוחה זלה, ללא ירקות.

כעין זה: במפעל מועסקים עובדים רבים, אך לא כולם שוים ברמת החיים. פועל העובד שעות נוספות - יש לו מכונית, ואילו זה שאינו עובד שעות נוספות - אין לו מכונית, כי הוא מרויח פחות. זו עובדה שרואים אותה בעינים.

דוגמא נוספת שכל אחד מאתנו ודאי מכיר: שני אנשים חולים באותה מחלה. האחד, שהוא עשיר ובעל יכולת כלכלית, הולך לפרופסור גדול ומבריא. והשני, שאין בידו את האמצעים הדרושים, מסתפק ברופא הזוטר שבקופת חולים, וכתוצאה מכך נשאר חולה. גם זה דבר שרואים בעינים.

המראה הזה, הוא בעצם כחה של העבודה זרה!

סוד השמחה!

וזה מה שקרה למושל העיר (בסיפור בתחילת החוברת). כשהוא נכנס לתפקידו הוא בטח בכחו: אני אסגור את התלמוד תורה, ואני לא אסכים לקבל שוחד!... אני הראשון בעולם שאצליח... ושאר מחשבות כאלו!

אך אחרי שרבי חיים מבריסק סובב אותו, הוא חש לפתע כיצד כל הקרקע נשמטת מתחת רגליו, וכל הטעם שחש ביכחי ועוצם ידי נעלם...

אך לעומת זאת, כאשר אדם מזכך את הרגש הזה, והוא יודע שכל הווייתו ומציאותו, חיוו וכל אשר לו תלויים רק בידי מי שאמר והיה העולם - הוא מתמלא שמחה אמיתית ותמידית, וכל חיוו חטיבה אחת של אושר ושמחה!

וכמו שכתב האורחות צדיקים (שם): תפארת הנשמה שתתפאר

בתפארת השמחה, אשר תשמח באלהיים, ותבהיק זיו יראתה להבהיק יקר הודה, ויערב אור חמדתה ליוצרה באהבה תשוקת חשק תאות עליון, להתעטר עטרת יופי המחשבות הזכות הטהורות,

והאמת שאפשר לסכם את כל הקטע הקודם בפסוק אחד: "ואמרת בלבבך כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" (דברים ת, יז).

והנה, בספר אורחות צדיקים (שער השמחה) האריך מאוד בענין זה של כחי ועוצם ידי, ושם הוא מבאר בארוכה כי זו הסיבה לכל סערת הרגשות השליליות העוברות על האדם, שמכללן הם רגשות הכעס והעצבות, המרירות והדכאון.

ויותר מזה:

כאשר מתגלה בלב האדם ההרגש האיום הזה של 'כחי ועוצם ידי', אזי הוא בטוח שכל המציאות תלויה בידו. ולכן כאשר הוא רואה שאין הדברים 'הולכים' כרצונו, הוא מתחיל להתרעם ולהתלונן על הבורא, 'מדוע ככה הוא עושה לי'...

ולעתים, כאשר הוא רואה שאין הדברים 'זורמים' כרצונו, הוא נופל ליאוש ומאבד תקוה. הוא חושב לעצמו: 'אני לא מצליח בכלום. אין לי כח לעשות שום דבר!'

מעין החכמה

אם כן מה הכח של העבודה זרה? **לעשות** מְרָאָה כזה: כביכול אני עשיתי ולא הקב"ה!

אין לה כח לעשות כלום! לא העבודה מביאה את הפרנסה, ולא הרופא מביא את הרפואה. הכל ביד ה'.

הדרתה, ואז העליון יסגלנה להצהיר זיוה להכניסה בחדרי זוהר ולצוררה בצרור החיים. והרחמן ישימנו מאנשי עבודתו השמחים.

זו היתה מעלתה של שרה אמנו שזכתה לאמונה חושית, "כי הוא חייך" (דברים ל, כ); וזכתה כל ימי חייה לחוש ולהרגיש בלבה באמת את מציאותו של הבורא... ולכן, כל ימיה היו שוין לטובה!

ונחזור לאשת חיל...

ותהיה נוהמת לגודל גיל עליצתה לידידה ידיד עליון, ותתקשר בקישור חיבה, ותהיה דורשת וחוקרת אחר המעלות לאור באור החיים. ובעת אשר היא מתרוממת ומתגדלת ומתגלגלת לדעת קדושת יוצרה ומתדבקות באמונתה לבורא, יתברך, אז היא מתפשטת בחידוש גיל ומרחבת בשמחתה. באותה שעה מתקדשת קדושת קודש הקדשים, ואז מתאווה ונושאת חן לפני מלך מלכי המלכים, ובעת ההיא מתייקרת ומתייפה ומתהדרת בהדרת גאון עוז תוקף

שבת סוד האמונה

כללו של דבר, אברהם ושרה הם המוח והלב של כל ישראל, אברהם קדושת השכל, ושרה קדושת הלב, כמו שהם עצמם היו, ולעומת שתי הקדושות האלו, קדושת השכל וקדושת הלב, אנו אומרים בקריאת שמע: 'והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך', ואף שזה בלא זה אי אפשר, שבלתי תשוקת הלב לה' יתברך אי אפשר שתהיינה בו קדושת השכל והארה אלקית, וכן להיפך לא ימצא זה בלא זה... מכל מקום ההתחלה ויסוד הבנין באברהם אבינו היה השכל וממנו בא לקדושת הלב, ובשרה היה היסוד הלב וממנו באה גם כן לקדושת השכל והארה אלקית.

כתב הגה"ק הרב שמואל מסוכטשוב זיע"א (שם משמואל, חיי שרה - שנת תרע"ב), וזתו"ד:

אמרו בזוהר הקדוש דאברהם ושרה הם נשמה וגוף, והענין שהשכל האלקי וההארה האלקית שנמצאים בישראל הכל נמשך מאברהם אבינו, וכל תשוקת ישראל לאביהן שבשמים והדביקות שיש בישראל הכל נמשך משרה.

באופן שאברהם אבינו הוא הנשמה והשכל שבישראל, ושרה היא הלב שבישראל, כי האבות כל מה שפעלו לא לעצמם פעלו אלא גם לזרעם אחריהם וכלל ישראל כולו...

ולכן אנו אומרים בליל שבת 'אשת חיל', וכדי שנצליח לקבל את האורות
כי השבת היא מעין עולם הבא, הנשגבים הללו, אנו אומרים
שבו אין כלל הבלי עולם הזה, טרדותיו אשת חיל, המדבר על שרה. ובזכותה
וכיסופיו. אלא כל כולו כיסופים אנו רוצים שיושפע גם עלינו קדושת
וגעגועים וצמאון לאלהי"ם חיים... הלב וחיי העולם הזה.

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

ג. והתורה הקדושה מזהירה את האדם לבל יחשוב שכחו ועוצם ידו הם אשר יסללו לו את הדרך להשגת ההנאה, האושר והשמחה, בעולם הזה! **רק אדם הקשור באמונה ובבטחון לבורא עולם, יש לו באמת קרקע יציבה לעמוד עליה! רק אדם כזה חש באמת אושר ושמחה!**

ד. עלינו לחקוק היטב בלבנו: **הקב"ה שולט על העולם, אחד יחיד ומיוחד, והוא עשה עושה ויעשה לכל המעשים, והכל בידו! והוא מנהיג את העולם ברצונו!**

א. העולם שלנו הוא עולם סוער, עולם מלא קשיים והתמודדויות, מלא צפיות ואכזבות, והמציאות הזו גורמת לאדם חיי בעולם הזה להרגיש הרבה פעמים כענף עץ השוהה בשעת הסערה בלב הים. **ומטבע האדם לחפש משהו שיתן לו בטחון.**

ב. אדם שלא זכה לאמונה בהירה חלילה והוא מביט על העולם מתוך עינים חומריות, הרי הוא תולה את כל מאורעותיו בסיבה גשמית. **ומהטעות הזו משתלשלת המחשבה שככל שהוא יחכם יותר - הוא יהיה מסודר. ככל שיהיה חזק - הוא יהיה בעל מעמד בחברה. וכן על זה הדרך!**

לשמירה והגנה

ערבה חבוטה במארז עור מיוחד

מאת מו"ר הרב ישראל אברג'ל שליט"א
סגולה לשמירה עליונה בדרכים
ולהגנה אדירה מכל פגע

המלאי
מוגבל!

ניתן להזמין עבורכם
וכן עבור חיילי צה"ל

לרכישה באתר בית המדרש המאיר לארץ
www.hameir-laarets.org.il

מאמצים את נשמות הקדושים שנפלו בפרעות ה'תשפ"ד

קריאת קודש!

מאת מו"ר הרב ישראל אברג'ל שליט"א
בנו וממשיך דרכו של הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

חסד של אמת! שכל אחד יקח חסות על נשמה אחת לפחות
מנשמות הקדושים שנרצחו בפרעות ה'תשפ"ד על ידי השתתפות עם
אברך תלמיד חכם, שלמד תורה ויקרא קדיש לעילוי נשמה במשך
כל השנה.

ניתן להרשם בקישור:
www.hameir-laarets.org.il/hakdoshim
או בטלפון: 08-37-40-200

פרשת חיי שרה

כ"ז מרחשון התשפ"ד

שבת מברכין החודש

המולד: יום שני בשעה 7:17 ו-2 חלקים

זמני שבת קודש

רבינו תם	יצאת שבת	הדלקת נרות	עיר
17:49	17:15	16:25	באר שבע
17:47	17:13	16:24	תל אביב
17:45	17:11	16:22	חיפה
17:50	17:16	16:25	אילת
17:52	17:17	16:28	ירושלים
		16:08	ירושלים 40 דק'

שעזורי השבוע

מפי הר"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 18:30

שיעור 'זום' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום

LIVE

שני - כל שבוע בשעה: 20:00

בבית הכנסת 'היכל נפתלי' רחוב ברוריה 6

אשדוד

LIVE

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00

בבית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

נתיבות

לאור המצב הבטחוני השיעורים יועברו

בערוצי המדיה בלבד

ניתן להתעדכן באתר המאיר לארץ

www.hameir-laarets.org.il

ערוצי מחלקת המדיה

של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859

קו שמע - המאיר לארץ

מסירות אל הרב

ספי קדשו של אטור זיע"א

כשיהודי לומד תורה ומקיים מצוות, הוא תופס ומשיג את רצונו וחכמתו של הקב"ה, שהם דבר אחד עם הקב"ה עצמו.

לכן כשיהודי לומד תורה הוא מחבק את ה', כמ"ש 'וימינו תחבקני' (שיר השירים ה') שהיא התורה שניתנה מימין.

הפצת תורה חובקת עולם

היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מרכנתיל דיסקונט,

סניף 721 נתיבות, חשבון 23357

- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519

- בכל עמדות 'נדרים פלוס'